

Yayına Geliş Tarihi: 18/11/2019
Yayına Kabul Tarihi: 17/12/2019
Online Yayın Tarihi: 30/12/2019

Meriç Uluslararası Sosyal ve Stratejik
Araştırmalar Dergisi
Cilt: 3, Sayı: 8, Yıl: 2019, Sayfa: 231-238
ISSN: 2587-2206

EDİRNE ÇEVRESİNDE BULUNAN MİL TAŞLARI VE SÜLOĞLU'DAKİ ROMA MİL TAŞI

Öğr. Gör Selim Hakan AKINCI¹

Özet

Roma yaşamında büyük önem taşıyan ve tüm yollar üzerinde yer almış bulunan tarihsel öneme haiz mil taşlarının Süloğlu 'nda bulunan bir örneği ve Edirne çevresinde bulunan diğer benzerleri ile ilgili bir değerlendirme yapılmıştır.

Yapılan çalışma iki bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın ilk bölümünde Edirne'nin Süloğlu İlçesinin mekânsal bir analizi yapılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise Süloğlu ilçesinde rastlanan mil taşlarının yapısı incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Süloğlu, Mil Taşı, Roma Dönemi.

MILESTONES AROUND EDİRNE AND ROMAN MILESTONES IN SÜLOĞLU

Abstract

An evaluation was made of a sample of the historical milestones which has great importance in Süloğlu located in all roads and other similar places in the vicinity of Edirne.

The study consists of twoparts.In the first part a spatial analysis of the Süloğlu district of Edirne was conducted. In the second part of the study, the structure of the milestones found in Süloğlu district was examined.

¹ Trakya Üniversitesi, Şehit Ressam Hasan Rıza Güzel Sanatlar MYO, shakanakinci@trakya.edu.tr.

GİRİŞ

Roma döneminde büyük bir tarihsel öneme sahip olan mil taşlarının bir örneği de Edirne İlinin Süloğlu İlçesinde yer almaktadır. Yapılan bu çalışmada Süloğlu İlçesinde bulunan tarihi mil taşlarının yapısı incelenmiştir.

Çalışmada tarihsel bir önem taşıyan mil taşlarının yapısı incelenerek hem Süloğlu İlçesinin tarihine ışık tutularak katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

1. Süloğlu İlçesinin Mekânsal Yapısı

Edirne'nin 33 km. kuzey doğusunda yer alan Süloğlu, Lalapaşa, Havsa ve Kırklareli'nin komşusudur. 250 km²'lik yüz ölçümüne sahip ilçenin nüfusu 1200 civarındadır. İlçenin ekonomik gelirini tarım ve hayvancılık oluşturmaktadır. 1967 yılında ilçe olmuştur.

Süloğlu ve çevresi tarihi eser bakımından her ne kadar fakir gibi görünse de aslında durum öyle değildir. Bu hususta ilçe son yıllarda önemli çalışmalara konu olmuş ve bu hususta yayınlarda yapılmıştır (1).

Erken süreçlerden günümüze kadar uzanan sürece ait eserler ilçe sınırları içinde birçok yere dağılmıştır.

“Domurcalı Köyü’nde birden fazla harap halde dolmen (Geç Tunç çağı ve Erken Demir Çağı’na tarihlenen kültistik mezar anıtı); birçok köyde tümülüs; birçok köy ve merkezde kara taşlar bazılarınca menhir olarak adlandırılırsalar da aslında onların menhir olmadığı birçok bilimsel çalışmada kanıtlanmış durumdadır.

2. Süloğlu İlçesi Çevresinde Bulunan Mil Taşlarının Yapısı

Süloğlu İlçesi son yıllarda bilinen arkeolojik buluntularına yeni bir veri tipini de dâhil etmiş bulunmaktadır.

Son yıllarda Süloğlu sınırları içinde yeni bir arkeolojik anıt tipine rastlanmaya başlandı. Bu anıtlar da mil taşları olarak tanımladığımız bir tipe dâhil edilmektedir(2).

Bu son bulunan mil taşı Süloğlu Barajı 'nın hemen yanı başında bulunmuştur. Aslında bu mil taşının bu mahalde bulunması çok şaşırtıcı oldu.

Buluntu yerinde yaptığımız incelemelerde definecilerce yapıldığı anlaşılan kaçak kazının neticesinde Roma Dönemi'ne ait bir mil taşının ortaya çıktığını teşhis etmemiz mümkün oldu.

Aslında, Süloğlu Barajı kenarında bulunan bu mil taşı Süloğlu'nun da Roma Dönemi'ne ait güçlü kimliğinin de en önemli kanıtlarından oldu.

Yapılan araştırmalarda mil taşının çevresinde birçok envanterlik buluntuya da rastlanması önemliydi. Bu buluntular içinde yer alan pitos parçaları, tuğla mezar parçaları, Roma Bizans dönemine ait terakotalar, mermer mezar stel parçası, cam eşya parçaları Roma Dönemi için dikkat çekici buluntulardı.

Taşın çevresindeki buluntular o bölgede bir yerleşim yeri olduğunu da göstermekteydi.

Aslında bu son bulunan mil taşı dışında Edirne çevresinde bir de Havsa İlçesi'ne bağlı Söğütlü Dere'de bir mil bulunmuş olup, bu köyün meydanında korumaya alınmış bulunmaktadır.

Söğütlü Dere'deki Miltaşı üzerinde İmparator Marcus Aurelius adı verilerek ona övgülerle saygı ve selamlar iletilmektedir.

Süloğlu'ndaki yerel küfeki taşından yapılmış Roma mil taşının üzerinde ise baştan aşağıya kadar Latin harfleriyle yazılmış yazılar bulunmaktadır.

Üzerindeki aşınmadan ötürü ilk etapta okunanlar “iki satırda Constantinos bir satırdaki cümle ise Victiom dur. Anlaşıldığı kadarıyla burada muhtemel bir zaferden bahsedilmektedir.

Son satırda ise “VX” rakamları görülmektedir.

Mevcut mil taşı üzerinde on satır yazı bulunmaktadır.

Bu iki mil taşı dışında Edirne sınırları dâhilinde bulunmuş olan başka mil taşları da mevcut olup, aslında şu andaki durumuyla fazla sayıda olmasalar da Edirne 'nin Roma Devri için önemli kanıtlar teşkil etmektedirler.

Bu noktada Edirne Müzesi 'nin koruması altına alınmış iki değişik mil taşı da dikkat çekicidir.

Edirne kuzeyinde Sinanköy – Hasanağa köyleri arasından Edirne Müzesine getirilmiş olan mil taşı: İmparator Septimius Severus ve oğulları Caracalla ile Geta'nın ortak imparatorlukları döneminde diktirilmiştir

M. S. 197 -211 tarihleri arasına tarihlenen bu mil taşı Roma İmparatoru Septimius Severus ve oğullarının ismiyle birlikte Hadrianapolis şehrinin adını vermektedir. Üzerindeki mesafe belirten sayılar okunamamaktadır.

Edirne kuzeybatısından gelen bir diğer mil taşı üzerinde de II. Konstantin'in ve oğulları Konstantus ve Constantius 'un adı yer almaktadır. Bu mil taşı M. S. 337-350 arasındaki bir sürece tarihlendirilmektedir.

Mil taşları M.Ö. 753-M.S. 395 yıllarında hüküm süren Roma İmparatorluğu döneminde Roma'dan Küçük Asya'ya kadar devam eden Roma ordugâh ve ticaret yollarının üzerlerinde dikildikleri yerden merkeze olan uzaklığı bildiren mesafe taşlarıdır. Üzerlerinde dönemin imparatoru ve valisine övgüde bulunulur ve merkeze olan uzaklık mil biriminden bildirilirdi.

Beton kullanılarak yapılan döşeme yollar, Romalıların hızlı hareket etmesini sağladı. Yollar sayesinde hızlarını arttıran Roma Lejyonları yenilmez birer orduya dönüşmüştü.

Romalılar bu yollar üzerine dikildikleri yerden merkeze uzaklığı belirten mesafe bildirim taşları diktiler Böylece bu taşlar tarihin not defterlerine dönüştü.

Süloğlu İlçesi dâhilinde bu not defterine rastlanması çok dikkat çekiciydi.

Şu andaki bilinen örnekleriyle sayısı fazla olmasa da bu mil taşları Edirne'nin Roma süreci için önemli buluntular olarak karşımıza çıkmakta ve M.S 2. Yüzyıldan M.S. 5. Yüzyıla kadar geçen süreç içinde Edirne çevresinde bulunan Roma yollarının ne kadar hareketli olduğunu kanıtlamaktadır.

SONUÇ

Arkeolojik kazılar ile tarihsel sürece önemli bir ışık tutulmaktadır. Roma döneminden günümüze uzanan süreci anlayabilmek adına yapılan kazılarda karşılaşılan mil taşları önemli bir yer tutmaktadır.

Yapılan araştırmalar sonucunda Edirne ilinin Süloğlu ilçesinde mil taşlarına rastlanmıştır. Günyüzüne çıkartılan mil taşları ile Süloğlu İlçesinin tarihine bir ışık tutulmuştur. Çalışmada elde edilen bulgulara göre mil taşları Romalılar döneminden kalıntıları göstermektedir. Bu bağlamda elde edilen verilere göre Edirne'nin Roma dönemi sürecinde önemli olduğunu ve bu dönemde Edirne çevresinde Roma yollarının hareketli olduğu görülmektedir.

Notlar:

1)Beksaç, E. 2011, Beksaç, E- Nurengin Beksaç, Ş. 2018;

2) Bunlardan en son bulunan bir mil taşını özellikle değerlendirme fırsatını bulmamız bir şans oldu. Baraj kıyısında bulunan ve yoğun yağışlar nedeniyle yükselen baraj suyunun altında kalma tehlikesi bulunan Roma Dönemine ait bu mil taşı hızlı bir çalışmayla (çevresi fotoğraflanarak video kayıtları alındı) Müze Müdürlüğü'ne teslim .

KAYNAKÇA :

Beksaç, E

‘ Süloğlu ‘, YÖRE, 140-141, 2011, s. 3-20,

Beksaç, E – Nurengin Beksaç, Ş.

‘ Havsa’nın Arkeolojisi ‘, Meriç, 2/4, 2018, s. 43-51,

‘ Süloğlu’nun Erken Kültür Mirası ‘, Meriç, 2/5, 2018, s. 116-132,,

Ertuğrul, Ö.

‘ Havsa/Nikopolis/Hasköy ‘, Vakıf Restorasyon, 8, 2014, s. 79-94.

Ekler

Resim 1:

Resim 2:

